

Dossier de premsa

Exposició

Brian Eno

Lightforms / Soundforms

14 juny – 1 octubre 2017

Arts Santa Mònica

Claustre Max Cahner, Nivell 1 i Nivell 2

ÍNDEX

1. CLAUS DE L'EXPOSICIÓ	3
2. FITXA DE L'EXPOSICIÓ	6
3. ALGUNS APUNTS SOBRE BRIAN ENO	12
4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ	13
5. CRÈDITS	14

Brian Eno. Foto: Shamil Tanna

1. CLAUS DE L'EXPOSICIÓ

Brian Eno

Lightforms / Soundforms

14 juny – 1 octubre 2017

Claustre Max Cahner, Nivell 1 i Nivell 2

Exposició en el marc del Festival Sònar + D

- L'exposició més completa realitzada fins al moment a nivell internacional de Brian Eno.
- Mostra de producció pròpia d'Arts Santa Mònica que ocuparà les tres plantes de l'edifici.
- Eno ha creat expressament la nova peça ***New Space Music*** per a l'ocasió.
- Brian Eno és músic, compositor, artista visual i productor musical (Talking Heads, David Bowie, U2, Coldplay, entre d'altres).
- El creador de la música ambient presenta el seu darrer àlbum ***Reflection*** en forma d'instal·lació musical a l'Aeroport de Barcelona-El Prat.

L'exposició ***Brian Eno. Lightforms / Soundforms***, organitzada i produïda per Arts Santa Mònica amb la col·laboració de Sònar+D, presenta una selecció dels seus treballs recents com a artista i com a músic, acompanyats d'una mostra de les notes, esquemes i dibuixos de què s'ha servit per articular les seves idees al respecte i exposar-les. La mostra no pretén repassar exhaustivament la seva trajectòria creativa, sinó que busca oferir una imatge detallada i completa de la seva activitat actual i dels seus plans pel futur a curt termini. A part de la celebrada instal·lació audiovisual ***77 Million Paintings***, la proposta inclou, entre altres peces,

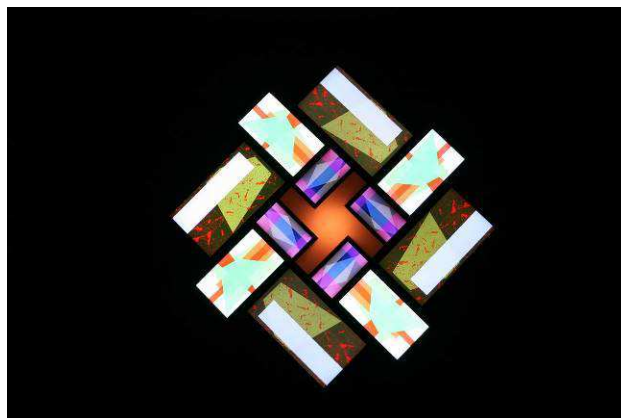
la nova instal·lació **New Space Music** creada per l'artista especialment per a l'ocasió, instal·lada al Claustre Max Cahner d'Arts Santa Mònica, i la presentació del seu últim àlbum, **Reflection**, a la sala de recollida de maletes de la Terminal 1 de l'Aeroport de Barcelona - El Prat, durant el mes de juny.

77 Million Paintings.

Foto: Nick Robertson a WORDSALAD.

Eno es va formar a la universitat com a artista visual i va iniciar una carrera com a músic i productor i, tot seguit, es va interessar per traslladar al seu camp de procedència les eines conceptuals i els procediments propis de la música. Desplaçant-se àgilment i contínuament entre l'art, la música i l'escriptura, ha desenvolupat al llarg dels anys una manera de fer singular: el moviment de la pintura, l'alentiment de la música i una relació lúdica i emancipadora amb la tecnologia. Eno posa a prova aquesta manera de fer, la treballa i la perfila, sobre tres materials difícilment equiparables: la llum, el so i la paraula.

77 Million Paintings.

Foto: Nick Robertson a WORDSALAD.

BRIAN ENO – *LIGHTFORMS / SOUNDFORMS*

Les formes de llum i de so del títol d'aquesta exposició són formes en moviment. No són l'arquitectura harmònica de la forma musical, ni la construcció cromàtica i de línies de la forma pictòrica. Són figures entrevistes fugaçment, com una cara que ens mira, un instant, al carrer. Formes que la imaginació i la memòria copsen amb més nitidesa que no pas la retina i la còclea. Les figures, que són aquestes formes de llum i de so, se'ns apropen des d'un fons difús. No ocupen el seu propi espai, de sentit definit —no són figures de ficció—, sinó que provenen d'un espai indefinit, de contorns inabastables i de proporcions no del tot comprensibles, i ens surten al pas, fent-se presents, per uns instants, a les mateixes sales i passadissos que el visitant recorre.

Unes figures enigmàtiques que es dibuixen en la penombra (i aviat s'hi perden de nou), que no podem saber què diuen, què fan, però podem pensar què *ens* diuen, què *ens* fan —i què els fem—, al lloc i en el moment que comparteixen amb nosaltres. Potser no poden tenir cap altre sentit que el que els correspon a cada escena compartida, imprevista i present.

Les formes en moviment ens surten al pas, i pot ser que ens sentim inclinats a seguir-les, a endinsar-nos —a perdre'ns, i tot sembla indicar-ho— dins l'espai del qual provenen. Però aquest espai és massa vast, massa complex; o potser és, simplement, una mica absurd: sobrepassa la imaginació i la memòria. El bon sentit musical i visual aviat el descarten com a ocurrència, com a mer experiment en el millor dels casos. Per seguir avançant, cal baixar la guàrdia i deixar de banda el bon sentit: recórrer aquests espais amb l'expectativa i la inconsciència (i el punt d'angoixa) amb què es recorre un laberint.

Lluís Nacenta, comissari

2. FITXA DE L'EXPOSICIÓ

Brian Eno. *Lightforms / Soundforms* és l'exposició més completa realitzada fins ara a nivell internacional sobre el treball creatiu de **Brian Eno**. La mostra, que ocupa les tres plantes de l'Arts Santa Mònica, inclou la nova peça realitzada expressament per aquesta ocasió **New Space Music**, una instal·lació musical concebuda específicament per a ser escoltada al claustre Max Cahner d'Arts Santa Mònica.

BRIAN ENO – *NEW SPACE MUSIC*

Brian Eno ha compost expressament per aquesta mostra la peça **New Space Music** de l'Arts Santa Mònica. Es tracta d'una nova composició musical per ser escoltada a l'entorn especial del claustre Max Cahner. Eno diu:

Aquesta peça musical és la meva darrera incursió en un nou tipus de música *Ambient*.

L'arquitecte Asif Khan es va posar en contacte amb mi i va demanar-me una peça musical pel Pavelló Britanic de l'Exposició Universal d'enguany, que tindria lloc a Astanà, Kazakhstan.

Les tècniques compositives utilitzades en aquesta ocasió són tradicionals i a la vegada contemporànies. D'una banda prenc decisions sobre els sons, el mode i la melodia, en bona mesura com han fet els compositors durant segles. Però també utilitzo diferents tipus novedosos de software, que he anat desenvolupant durant dècades (recentment en col·laboració amb Peter Chilvers).

En lloc d'especificar un conjunt determinat de relacions harmòniques i rítmiques, com es faria a una composició musical convencional, aquestes peces es basen en una sèrie de normes algorísmiques que governen el funcionament de cada element de la composició. Pot haver-hi, per exemple, diverses frases recurrents, de poques notes cadascuna, però que es veuen modificades per algorismes amb indicacions del tipus "toca només el 75% de les notes" o "puja la nota una octava el 25% de les vegades" o "allarga la nota un lapse d'entre 1 i 6 segons el 50% de les vegades". En una peça així, hi pot haver de dotze a vint canals que estan patint modificacions d'aquest tipus, de manera que la composició resultant canvia a cada interpretació.

Per tant, en la seva versió purament generativa, la peça és diferent a cada execució. El que he estat assajant darrerament, però, és seleccionar aquí i allà aquells fragments d'interpretacions concretes que m'han agradat especialment i "congelar" les normes en aquelles seccions, que es converteixen així en trams fixats que es repeteixen a cada execució. L'enregistrament que sents en aquesta instal·lació està tot ell "congelat"...

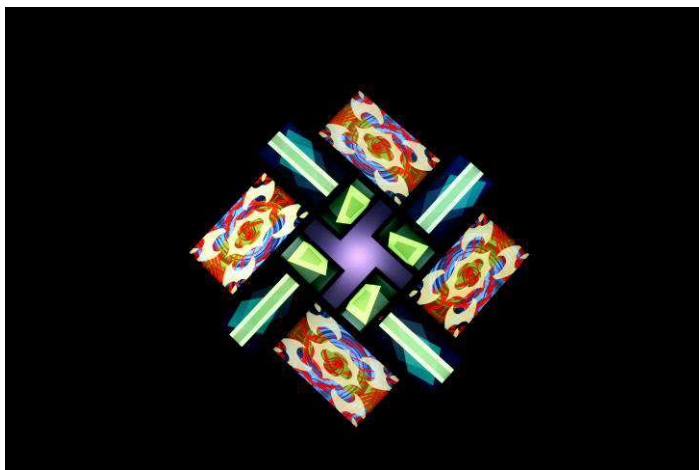
així que, malgrat que ha estat generat a partir de diverses iteracions de la peça (centenars), està congelat en una peça fixada. Bé, això no és del tot cert: encara hi ha alguns elements atmosfèrics que floten lliurement i es reconfiguren cada cop que la peça torna a sonar.

Després d'haver-me interessat durant molt de temps per les possibilitats "pictòriques" de la música gravada (possibilitats que exploro a la música *Ambient*), ara m'interesso cada cop més per les seves possibilitats escultòriques. Aquesta peça, com altres que he fet recentment, utilitza múltiples canals. La música esdevé així tridimensional, un esdeveniment que té lloc a l'espai, tant com en el temps.

Brian Eno

BRIAN ENO - 77 MILLION PAINTINGS

La icònica **77 Million Paintings** de Brian Eno ocuparà el nivell 2 del centre. Es tracta d'una gran instal·lació audiovisual generativa. Això vol dir que les imatges i els sons que la componen evolucionen de manera indefinida, conforme a un seguit de normes que tenen certa dimensió estadística (de manera que els resultats no poden ser plenament previstos per l'artista) i que, degut al gran nombre de combinacions entre les formes, colors i sons resultants, es renova constantment. De fet, cada combinació de llum i so trigaria milions d'anys a repetir-se. Segons els càlculs d'Eno, la peça és capaç de produir al voltant de 77 milions d'imatges diferents (d'aquí el títol de la peça).

77 Million Paintings.

Foto: Nick Robertson a WORDSALAD.

“Per la seva naturalesa, **77 Million Paintings** és una peça abstracta. Sí que té algun element figuratiu, però el context permet interpretar-los com a abstractes. Les idees d'abstracció i de realisme estan molt relacionades amb l'estètica i el contingut del quadre i amb tot el que passa dins del marc. Bona part de l'interès de *77 Million* és també el que passa darrere

el marc. De quina manera es comporta la peça i com funciona. Ets conscient que el que veus canvia, i canvia tan a poc a poc que encara t'hi pots relacionar com si fos un quadre convencional, però com a espectador també ets conscient que no tornaràs a veure mai més el mateix quadre. En aquest sentit, encara que l'espectador miri composicions abstractes, són només una part de la història perquè al darrere passen moltes més coses."

"Estic constantment fascinat per les combinacions d'aquesta peça, que sempre produeix sorpreses. La meva exclamació sempre és "Aquesta diapositiva encara no l'havia vista." Una de les coses que m'atreu molt de l'art generatiu és que és tan enorme, en el sentit que hi ha tantes variacions, que ni tan sols l'artista n'arriba a veure totes les possibilitats. Des d'aquest punt de vista, *77 Million Paintings* és una peça interminable, si bé és un projecte totalment acabat. És una distinció interessant i vàlida per a gairebé tot l'art generatiu."

Brian Eno

Aquesta és una instal·lació generativa, tant pel que fa a les imatges com a la música. Això vol dir que Eno no ha creat directament cadascuna de les configuracions visuals i cada frase i harmonia musicals, sinó, sobre la base d'un fons de formes i de sons prefixats, tot un seguit d'instruccions que, implementades per un ordinador, determinen la seva combinació i successió al llarg del temps.

El nombre de combinacions possibles és immens i, perquè les instruccions que segueix l'ordinador tinguin un cert grau d'aleatorietat, l'artista no pot preveure en detall quina serà l'evolució, en cada cas, de la peça. Segons el càlcul del mateix Eno, i tal com indica el nom de la instal·lació, el nombre d'iteracions necessàries perquè una configuració determinada arribi a repetir-se gira al voltant dels 77 milions.

Lluís Nacenta, comissari

"Crea coses que estan més enllà del meu gust. Això és el que m'agrada d'aquesta peça: el meu gust té uns certs topalls, hi ha uns certs límits en el meu gust, i aquesta peça sovint opera més enllà d'aquests límits".

Brian Eno

BRIAN ENO – *LIGHT BOXES*

Una altra peça destacada de la mostra són les **Light Boxes**, que ocuparan el nivell 1 d'Arts Santa Mònica. Es tracta d'unes pintures de llum que evolucionen constantment. Se les pot considerar pintura en moviment, o música visual.

Light Boxes, de Brian Eno, és una instal·lació de peces d'il·luminació, cadascuna de les quals flueix suaument a través de la combinació infinita d'unes captivadores

escales de colors autogenerades utilitzant una sèrie de llums LED interrelacionats, acompanyades d'una composició musical. Ampliant les fronteres temporals amb una obra que aparentment no té ni començament ni acabament, Eno “anima la gent a quedar-se una estona en un lloc.”

“Si un quadre està penjat en una paret, no tenim la sensació de perdre’ns res si no hi parem atenció. Per contra, amb la música i el vídeo, encara tenim l’esperança que es produeixi algun tipus de teatre. Els meus vídeos canvien, però a poc a poc. I canvien d’una manera que, si te’n perds una mica, no passa res.”

Brian Eno

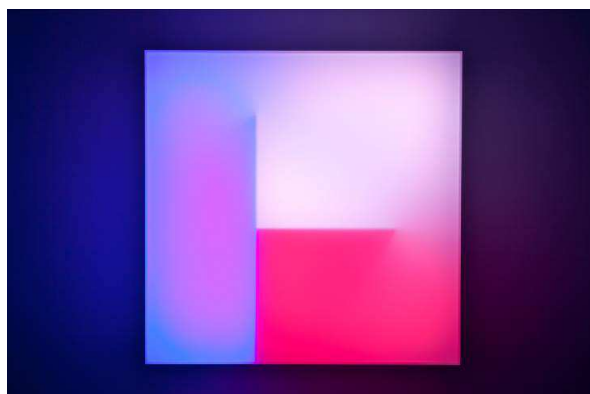

Foto: Paul Stolper Gallery

També anomenades per l’artista *Light Music*, les *Light Boxes* utilitzen tecnologia LED per produir una progressió lenta entre diferents formacions de color, que Eno anomena “*colourscapes*” (“paisatges de color”).

Aquesta és una de les línies de treball que ha mantingut viva durant més de 40 anys, fruit, en part, de la seva col·laboració amb Peter Schmidt. Segons relata Christopher Scoates, els dos artistes experimentaven, a finals dels setanta, sobre un quadre de Schmidt amb un gran cercle vermell al mig, envoltat de filigranes de colors vius. Van assajar d’il·luminar-lo amb un sistema rudimentari que passava gradualment d’un color primari a un altre.

Eno va descriure el resultat com una “pintura animada” que tenia un “efecte fascinator: a mesura que els colors canviaven, el gran cercle central passava lentament del vermell intens al negre profund i al violeta, alhora que els detalls intricats del voltant apareixien i desapareixien. La tela prenia vida i es feia profundament tridimensional”. En aquesta ocasió, les *Light Boxes* es presenten acompanyades d’una música que Eno ha concebut com un complement de *New Space Music*. La intenció és que la música de les *Light Boxes* se sumi a la que arriba al primer pis des del claustre, i que generi una nova escolta (una mena de comentari musical) de la peça que el visitant ja ha pogut sentir a la planta baixa.

Lluís Nacenta, comissari

“(…) Tinc la impressió que he intentat alentir la música, per tal que s’apropés a la pintura, i animar les pintures, per tal que s’assemblessin a la música... amb l’esperança que les dues activitats es trobessin i fonguessin a mig camí.”

Brian Eno

Aquesta confluència de diferents mitjans és bàsica en la seva obra:

“Per mi, la pintura i la música sempre han estat interrelacionades. Vaig començar a jugar amb la llum com a mitjà més o menys al mateix temps en què vaig començar a jugar amb el so quan era adolescent. Quan miro enrere i em fixo en el que he fet al llarg dels anys intermedis, em fa l’efecte que he intentat alentir la música perquè es tornés més com la pintura, i animar els quadres perquè es tornessin més com la música, amb l’esperança que les dues activitats es trobarien a mig camí i es fusionarien.”

Brian Eno

BRIAN ENO – NOTEBOOKS

En aquest mateix nivell també s’hi podran veure una selecció acurada de reproduccions de peces sobre paper de l’artista. Es tracta d’una sèrie ordenada i datada de llibretes (**Notebooks**) que Brian Eno ha mantingut des de l’adolescència, les quals recullen indistintament aspectes personals i de treball. A través d’escrits, dibuixos i diagrames realitzats amb una grafia polida i discreta, aquestes pàgines permeten seguir l’itinerari íntim, els temptejos inicials, les variacions descartades i el desenvolupament al llarg dels anys de les seves idees i els seus treballs, tant musicals com artístics.

Les llibretes no han estat mai publicades, més enllà de reproduccions molt parcials. Eno les concep com una mena de bancs d’idees.

“Em dic una vegada i una altra que els guardo per quan se m’acabin les idees. I encara estic esperant!”

Brian Eno

BRIAN ENO – REFLECTION / INTERVENCIÓ A L'AEROPORT DE BARCELONA – EL PRAT

Brian Eno. *Lightforms / Soundforms* inclou, a més, una intervenció a l'Aeroport de Barcelona - El Prat, concretament a la sala de recollida d'equipatges de la T1. Els viatgers que arribin a la ciutat hi podran sentir, per la megafonia de l'aeroport, el darrer àlbum de música ambient de Brian Eno, ***Reflection*** (2017). Aquest àlbum significa la realització plena de la idea que té Eno de la música ambient (concepte ideat per ell als anys 70), ara que els ordinadors permeten produir una música de duració indefinida i sempre canviant (cosa que era impossible quan la música només es podia difondre enregistrada en discos). La idea de presentar aquesta nova peça d'ambient a l'aeroport és una referència a un dels primers àlbums de música ambient creat per Eno, ***Music for Airports*** (1978).

La música *Ambient* (terme creat pel mateix Brian Eno) està pensada per ser una presència musical constant en un espai determinat, que no hi ocupa necessàriament un segon pla, sinó una pluralitat de plans possibles, des del primer, en què l'escoltem com una peça de música convencional, fins al darrer, en què la ignorem completament. La música *Ambient* ha de resistir com cap altra les fluctuacions de la nostra atenció. Si no hi parem esment, no ha de ser molesta; si ens hi fixem, ha de ser interessant. Això la fa adequada per sonar als espais d'espera d'un aeroport. A més, portar-la a aquest espai vincula *Reflection* amb un dels seus antecedents més cèlebres, *Music for Airports*, del 1978. Eno escriu a les notes de l'àlbum: "*Reflection* és el més recent dels meus experiments amb l'*Ambient*, i el més sofisticat fins ara. La meva intenció original amb la música *Ambient* era fer una música sense fi, una música que seguís sonant tant de temps com volguessis. També volia que aquesta música es desenvolupés de maneres sempre diferents —que fos com seure a la vora d'un riu: és sempre el mateix riu, però canvia constantment—. Tanmateix, els enregistraments —en vinil, en casset o en CD— estan limitats en el temps i tornen a sonar de manera idèntica cada cop que els escoltes. Així, doncs, en el passat estava limitat a crear els sistemes que fan la música, i a continuació a enregistrar trenta minuts o una hora d'aquesta música per poder publicar-la. *Reflection* és així en el seu format d'àlbum —en vinil o en CD—. Però l'app que produeix *Reflection* no està restringida: crea una versió sense fi i sempre canviant d'aquesta peça musical".

Portada disc *Reflection* (2017). Brian Eno

3. ALGUNS APUNTS SOBRE BRIAN ENO

Brian Eno és un músic, compositor, artista visual i productor musical anglès (ha produït grups com Talking Heads, David Bowie, U2, Coldplay, entre d'altres). És conegut arreu del món com un dels principals innovadors de la pintura generativa i de la música ambient, gènere que ell va definir. L'obra d'Eno es dedica quasi exclusivament a les possibilitats que ofereix la llum com a mitjà i les seves instal·lacions sonores i visuals han anat redefinint els espais arquitectònics emblemàtics del món des de finals del 1970. La seva obra es mostra amb regularitat; de Tòquio a Ciutat del Cap, des de Rio de Janeiro a Nova York i de Londres a Madrid.

Brian Eno. Foto: Shamil Tanna.

4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ

L'Arts Santa Mònica organitza activitats relacionades amb l'exposició **Brian Eno. Lightforms / Soundforms**, algunes de les que ja estan tancades són les següents. Properament us anirem informant de noves activitats.

Workshop «Diffractive Interfaces»

12-16.06.2017

Sala d'Actes d'Arts Santa Mònica i Sónar+D

Màster Universitari de Recerca en Art i Disseny (EINA) – Interface Cultures (Kunstuniversität Linz)

Amb la participació de Christa Sommerer

Organitza: Arts Santa Mònica.

Coordina: Laura Benítez

Ràdio Nativa amb motiu de Brian Eno. Condueix Jordi Oliveras:

1. Influència sobre l'escena local. **28.06.2017 / 19-20h**

2. Un ús impropï de la tecnologia. **04.07.2017 / 19-20h**

3. Dimensió política i social. **26.09.2017 / 19-20h**

Organitza: Arts Santa Mònica.

Col·labora: Interfícies. Programa d'educació mediació i ciutadania d'Arts Santa Mònica

Vibracions i sonoritats

Cicle de tres taules rodones sobre músiques, pedagogies, cossos i experimentacions + Fanzine educatiu:

1. Músiques i eines d'educació popular. **23.06.2017 / 18-20h**

2. Cos i vibracions. **13.07.2017 / 18-20h**

3. Experimentació artística / pedagogies experimentals. **14.09.2017 / 18-20h**

Organitza: Arts Santa Mònica / Interfícies. Programa d'educació mediació i ciutadania d'Arts Santa Mònica

Ambient now! Comusitària

Visita Hack.17.06.2017 / 19h

Una proposta de Comusitària en relació amb el treball de Brian Eno en la que s'exploraran en directe la producció experimental d'ambients sonors i espais de caràcter immersiu

Organitza: Arts Santa Mònica / Interfícies. Programa d'educació mediació i ciutadania d'Arts Santa Mònica

5. CRÈDITS

EXPOSICIÓ

En el marc del Festival Sònar + D (15-17 juny)

Curador: Lluís Nacenta

Assistent de curadoria: Maria Fallada

Disseny gràfic: todojunto.net

Disseny exposició: Espai e

Muntatge: GAMI SCP i Lumen

Organitza: Arts Santa Mònica – Departament de Cultura

Col·labora: Festival Sònar + D

ARTS SANTA MÒNICA

Director: Jaume Reus

Exposicions

Coordinació general: Fina Duran Riu

Assistent de coordinació: Silja Pálmarsdóttir

Edicions: Cinta Massip

Direcció tècnica: Xavier Roca

Activitats

Coordinació general: Marta Garcia / Alba Gallardo

Àrea tècnica: Eulàlia Garcia

Administració

Responsable de gestió: Cristina Güell

Àrea d'exposicions: Mònica Garcia Bo

Secretaria de direcció: Chus Couso

Comunicació

Coordinació general: Jordi Miras Llopart

Web i xarxes socials: Luis Villalón Camacho

Difusió: Juanjo Gutiérrez

Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat – Departament de Cultura
Àrea de Comunicació i Premsa

A/e: comunicacio_artssantamonica@gencat.cat
@artssantamonica

Coordinació comunicació i premsa: Jordi Miras Llopart. A/e: jmirasl@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 10 – (34) 93 316 28 56. Ext. 13436

Web i xarxes socials: Luis Villalón. A/e: lvillalon@gencat.cat | Tel.: (34) 93 556 53 14 (directe) - (34) 93 316 28 19. Ext. 13441

Difusió: Juanjo Gutiérrez. A/e: jgutierrezg@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 57 (directe) - (34) 93 316 28 10. Ext. 13442

Arts Santa Mònica, Centre de la Creativitat

La Rambla, 7, 08002 Barcelona. Tel. 935 671 110. Web: artssantamonica.gencat.cat. **Entrada lliure**
De dimarts a dissabte d'11 h a 21 h. Diumenges i festius d'11 h a 17 h. Dilluns tancat
